

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐẶNG THỊ THÙY DƯƠNG

HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN THUẾ TẠI KIỂM TOÁN
NHÀ NƯỚC KHU VỰC VII

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐẶNG THỊ THÙY DƯƠNG

HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN THUẾ TẠI KIỂM TOÁN
NHÀ NƯỚC KHU VỰC VII

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Quang Hợp

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, Luận văn là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn được tập hợp từ nhiều nguồn tài liệu và liên hệ thực tế, các thông tin trong Luận văn là trung thực và đều có nguồn gốc rõ ràng.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về nội dung của Luận văn này.

Yên Bái, ngày.... tháng ... năm 2020

Tác giả luận văn

Đặng Thị Thùy Dương

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian học tập và nghiên cứu, tôi đã nhận được sự hướng dẫn và giúp đỡ tận tình của TS. Nguyễn Quang Hợp, các Giảng viên Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên cùng các đồng nghiệp tại Kiểm toán nhà nước khu vực VII. Với tình cảm chân thành, tôi xin gửi lời cảm ơn đến:

- Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các Giảng viên Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã giảng dạy và tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong khóa học và trong quá trình thực hiện Luận văn này.

- Các đồng chí lãnh đạo, các phòng ban chuyên môn Kiểm toán nhà nước khu vực VII đã tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi trong quá trình làm Luận văn.

- Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Nguyễn Quang Hợp, là người Thầy hướng dẫn khoa học đã tận tình chỉ bảo và cho tôi những lời khuyên sâu sắc giúp tôi hoàn thành Luận văn.

Do những hạn chế về kiến thức, thời gian, kinh nghiệm và tài liệu tham khảo nên thiếu sót và khuyết điểm là điều không tránh khỏi. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo của các thầy cô giáo và đồng nghiệp. Đó chính là sự giúp đỡ quý báu mà tôi mong muốn nhất để cố gắng hoàn thiện hơn trong quá trình nghiên cứu và công tác sau này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Yên Bái, ngày... tháng... năm 2020

Tác giả luận văn

Đặng Thị Thùy Dương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Đóng góp của luận văn.....	3
5. Kết cấu của luận văn	4
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN THUẾ TRONG KIỂM TOÁN NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC	5
1.1. Cơ sở lý luận về kiểm toán thuế trong kiểm toán ngân sách nhà nước ----	5
1.1.1. Tổng quan về thuế.....	5
1.1.2. Tổng quan về kiểm toán.....	8
1.1.3. Tổng quan về Kiểm toán thuế trong kiểm toán Ngân sách nhà nước...	13
1.2. Cơ sở thực tiễn về kiểm toán thuế trong kiểm toán ngân sách Nhà nước ---	29
1.2.1. Kinh nghiệm về kiểm toán thuế tại một số Kiểm toán nhà nước khu vực	29
1.2.2. Bài học kinh nghiệm đối với Kiểm toán nhà nước khu vực VII.....	32
CHƯƠNG 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	34
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	34

2.2. Phương pháp nghiên cứu -----	34
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	34
2.2.2. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu	35
2.2.3. Phương pháp phân tích số liệu	37
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu-----	39
CHƯƠNG 3 THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN THUẾ TẠI KIỂM TOÁN NHÀ NƯỚC KHU VỰC VII	41
3.1. Khái quát về Kiểm toán Nhà nước khu vực VII-----	41
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển	41
3.1.2. Chức năng, nhiệm vụ	41
3.1.3. Bộ máy tổ chức quản lý	42
3.1.4. Tình hình nhân sự tại KTNN khu vực VII.....	44
3.2. Thực trạng công tác kiểm toán thuế tại Kiểm toán Nhà nước khu vực VII ---	46
3.2.1. Công tác xây dựng kế hoạch kiểm toán năm của KTNN khu vực VII.	46
3.2.2. Tổ chức kiểm toán thuế tại Kiểm toán Nhà nước khu vực VII	48
3.2.3. Kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị của KTNN	61
3.2.4. Kết quả khảo sát hoạt động kiểm toán thuế của Kiểm toán nhà nước khu vực VII qua phiếu điều tra	64
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động kiểm toán thuế tại Kiểm toán Nhà nước Khu vực VII -----	71
3.4. Đánh giá chung về công tác kiểm toán thuế tại Kiểm toán Nhà nước Khu vực VII -----	73
3.4.1. Những kết quả đạt được	73
3.4.2. Những tồn tại, hạn chế	76
3.4.3. Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế	83
CHƯƠNG 4 MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN THUẾ TẠI KIỂM TOÁN NHÀ NƯỚC KHU VỰC VII	86

4.1. Định hướng, mục tiêu kiểm toán thuế tại Kiểm toán Nhà nước Khu vực VII -----	86
4.1.1. Định hướng chiến lược của Kiểm toán nhà nước	86
4.1.2. Mục tiêu kiểm toán thuế của Kiểm toán nhà nước khu vực VII.....	88
4.2. Một số giải pháp nhằm hoàn thiện hoạt động kiểm toán thuế của Kiểm toán nhà nước khu vực VII -----	90
4.2.1. Giải pháp về xây dựng kế hoạch kiểm toán thuế	90
4.2.2. Giải pháp về tổ chức thực hiện kiểm toán	90
4.2.3. Đổi mới phương thức kiểm toán theo hướng áp dụng đầy đủ cả 03 loại hình kiểm toán đối với một cuộc kiểm toán NSDP	92
4.2.4. Nâng cao năng lực đối với đội ngũ Kiểm toán viên	95
4.2.5. Tăng cường kiểm toán tổng hợp tại cơ quan quản lý thuế, kiểm tra, đối chiếu và thu thập bằng chứng kiểm toán.....	98
4.2.6. Một số giải pháp khác	99
4.3. Một số kiến nghị-----	102
4.3.1. Kiến nghị với Quốc Hội	102
4.3.2. Kiến nghị với Chính Phủ và các cơ quan QLNN	103
4.3.3. Kiến nghị với Kiểm toán nhà nước Việt Nam	103
KẾT LUẬN	105
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	106
PHỤ LỤC 1.....	108

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	DẠNG VIẾT TẮT	DẠNG ĐẦY ĐỦ
1	BCKT	Báo cáo kiểm toán
2	BCTC	Báo cáo tài chính
3	CMKTNN	Chuẩn mực kiểm toán nhà nước
4	ĐTPT	Đầu tư phát triển
5	GTGT	Giá trị gia tăng
6	HĐND	Hội đồng nhân dân
7	HTKSNB	Hệ thống kiểm toán nội bộ
8	KTNN	Kiểm toán nhà nước
9	KHKT	Kế hoạch kiểm toán
10	KHKTCT	Kế hoạch kiểm toán chi tiết
11	KTV	Kiểm toán viên
12	NSNN	Ngân sách nhà nước
13	NSTW	Ngân sách trung ương
14	NSĐP	Ngân sách địa phương
15	NNT	Người nộp thuế
16	TNDN	Thu nhập doanh nghiệp
17	TNCN	Thu nhập cá nhân
18	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Thang đo Likert	35
Bảng 3.1: Tình hình nhân sự tại KTNN khu vực VII năm 2018.....	45
Bảng 3.2: Số liệu công tác khảo sát trong giai đoạn 2016 -2018	50
Bảng 3.3: Số cuộc kiểm toán thuế do Kiểm toán Nhà nước Khu vực VII thực hiện giai đoạn 2016 - 2018	53
Bảng 3.4: Phương thức kiểm toán thuế do Kiểm toán Nhà nước Khu vực VII thực hiện giai đoạn 2016 - 2018.....	54
Bảng 3.5: Số liệu kết quả kiểm toán thuế giai đoạn 2016 - 2018	61
Bảng 3.6: Tình hình thực hiện kiến nghị về thuế giai đoạn 2016 - 2018.....	63
Bảng 3.7: Kết quả đánh giá công tác chuẩn bị kiểm toán thuế	64
Bảng 3.8: Kết quả đánh giá hoạt động thực hiện kiểm toán thuế	67
Bảng 3.9: Kết quả đánh giá công tác lập và phát hành báo cáo kiểm toán thuế	70
Bảng 3.10: Kết quả đánh giá công tác kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị	70

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1: Cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý của KTNN khu vực VII	42
Sơ đồ 3.2: Sơ lược quá trình hình thành lên Báo cáo kiểm toán	60

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Thuế là nguồn thu chủ yếu, quyết định thu ngân sách nhà nước (NSNN). Thuế có tác động trực tiếp hay gián tiếp đến toàn thể xã hội và sự phát triển của đất nước. Vì vậy, việc đảm bảo hệ thống tổ chức thu thuế hiệu quả, hiệu lực và đảm bảo sự tuân thủ pháp luật trong thực hiện nghĩa vụ nộp thuế luôn là một nhiệm vụ quan trọng của Nhà nước, trong đó có trách nhiệm của cơ quan Kiểm toán nhà nước (KTNN). Kiểm toán thuế là một bộ phận quan trọng trong kiểm toán thu ngân sách địa phương (NSĐP). Việc quản lý thu thuế thường có nhiều sai phạm gây nên hiện tượng thất thu cho NSNN. Hiện nay, đây là vấn đề đang được Chính phủ, Quốc hội và dư luận hết sức quan tâm. Hoạt động kiểm toán NSĐP của Kiểm toán nhà nước hiện nay do các KTNN khu vực thực hiện. Trong thời gian qua, thông qua hoạt động kiểm toán NSĐP đã phát hiện tăng thu, tiết kiệm chi cho NSNN hàng ngàn tỷ đồng. Ngoài ra còn phát hiện những yếu kém trong quản lý và đưa ra các kiến nghị khắc phục, đặc biệt là trong lĩnh vực quản lý thu thuế.

Kiểm toán nhà nước khu vực VII được thành lập theo Quyết định số 08/2007/QĐ-KTNN ngày 26/10/2007 của Tổng KTNN. KTNN khu vực VII được giao thực hiện kiểm toán tại 06 tỉnh Tây Bắc. Trong những năm qua, hoạt động kiểm toán thuế tại Kiểm toán nhà nước khu vực VII đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Kiểm toán nhà nước khu vực VII đã xây dựng được đội ngũ kiểm toán viên cơ bản đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ kiểm toán NSĐP tại các tỉnh được giao quản lý. Trong giai đoạn 2016-2018, qua thực hiện công tác kiểm toán thuế, Kiểm toán nhà nước khu vực VII đã kiến nghị tăng thu thuế 932.199 triệu đồng; thực hiện giảm lỗ 257.297 triệu đồng; giảm thuế GTGT được khấu trừ 179.978 triệu đồng; các kiến nghị khác 16.006